

УДК 355.23: 37.035.7

ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ УМІНЬ ІДЕНТИФІКАЦІЇ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Степанов С.П.

Національна академія Державної прикордонної служби України імені
Богдана Хмельницького, Україна, м. Хмельницький

У статті автор розглядає проблему формування спеціальних умінь ідентифікації у майбутніх офіцерів-прикордонників як предмет зацікавлення представниками різних наукових сфер пізнання, зокрема соціальної психології, криміналістики та власне прикордоннології. Дослідник доводить, що військові педагоги вивчають питання формування спеціальних умінь ідентифікації у майбутніх офіцерів-прикордонників у контексті загальної проблеми формування їх професійної компетентності та підготовки до професійної діяльності, підготовки до роботи у пунктах пропуску та використання технічних засобів прикордонного контролю, формування необхідних особистісних якостей та здатностей, насамперед професійної спостережливості та уміння інтерпретувати невербальну поведінку особистості, яка скоює протиправні вчинки.

Ключові слова: офіцер-прикордонник, ідентифікація, уміння, паспортний контроль, професійна діяльність, охорона кордону.

Степанов С.П. Формирование специальных умений идентификации у будущих офицеров-пограничников как предмет научных исследований / Национальная академия Государственной пограничной службы Украины имени Богдана Хмельницкого, Украина, Хмельницкий

В статье автор рассматривает проблему формирования специальных умений идентификации у будущих офицеров-пограничников как предмет интереса представителей разных научных сфер познания, в частности социальной психологии, криминалистики и собственно погранологии. Исследователь доказывает, что военные педагоги изучают вопрос формирования специальных умений идентификации у будущих офицеров-пограничников в контексте общей проблемы формирования их профессиональной компетентности и подготовки к профессиональной деятельности, подготовки к работе в пунктах пропуска и использования технических средств пограничного контроля, формирования необходимых личностных качеств и способностей, прежде всего профессиональной наблюдательности

и умения интерпретировать невербальное поведение личности, которая совершает противоправные поступки.

Ключевые слова: офицер-пограничник, идентификация, умения, паспортный контроль, профессиональная деятельность, охрана границы.

Stepanov S.P. Formation of special skills in identifying future border guard officers as a subject of research / The National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi, Ukraine, Khmelnytskyi

The author considers the problem of forming a special identification abilities at the future border guard officers as a subject of interest in different scientific areas of knowledge, in particular social psychology, criminology and actually pogramologii. The researcher argues that the military educators are considering the formation of the special skills of identification in the context of the general problem of the formation of their professional competence and preparation for professional activities. Special skills are required identification officers while working at checkpoints, the use of technical means of border control. These skills include the presence of certain personal qualities and abilities, especially professional observation, the ability to interpret non-verbal behavior of the person during the commission of unlawful acts.

Keywords: border guard officer, identification, skills, passport control, professional activities, protection of the border.

Вступ. З 2014 р. «гібридна» війна на сході України, інші загрози її територіальній цілісності та незалежності, небезпека сепаратизму, міжнародний тероризм, активізація контрабанди зброї та засобів терору, наркобізнесу, нелегальної міграції, а також загроза незаконного розповсюдження зброї масового ураження та екологічно небезпечних речовин зумовили необхідність удосконалення системи безпеки державного кордону, зокрема і у пунктах пропуску. Йдеться про необхідність новітнього технічного оснащення пунктів пропуску та підвищення ефективності роботи прикордонників щодо ідентифікації осіб і транспортних засобів, які перетинають державний кордон у пунктах пропуску.

Доводиться також констатувати, що останнім часом непоодинокими є випадки, коли громадяни перетинають державний кордон за підробленими паспортами, приховують свої справжні прізвища та належність до громадянства, маскують зовнішність, виготовляють підроблені документи та використовують чужі. Це робить майже кожен четвертий затриманий порушник законодавства про державний кордон. Такий вид порушень найбільш складний для виявлення, оскільки порушники спеціально підбирають схожу за зовнішністю фотокартку в паспорті, суттєво змінюють свою

зовнішність. У деяких випадках остаточне рішення про належність прикордонного документа особі можна прийняти тільки після детального вивчення [5, с. 9].

Зазначені обставини обумовлюють необхідність належної організації процесу ідентифікації у пунктах пропуску, формування у майбутніх офіцерів-прикордонників належних ідентифікаційних умінь. Проблему їх формування у майбутніх офіцерів-прикордонників учені (О. Діденко [3], Ю. Дем'янюк, О. Заболотна, О. Трембовецький та ін.) розглядали насамперед у контексті організації професійної освіти та підготовки до професійної діяльності з охорони державного кордону. Проте на сьогодні вивчено лише окремі аспекти проблеми формування у майбутніх офіцерів-прикордонників умінь ідентифікації.

Метою статті є висвітлення проблеми формування ідентифікаційних умінь у майбутніх фахівців у дослідженнях представників різних сфер наукового пізнання.

Виклад основного матеріалу статті. Поняття «ідентифікація» та «уміння» на сьогодні дослідники трактують досить неоднозначно. У Словнику іншомовних слів термін ідентифікація (від лат. *identicus* – тотожний) визначено як «ототожнення, прирівняння, уподібнення» [9, с. 216]. Новий тлумачний словник української мови трактує термін ідентифікувати як «те саме, що ототожнювати», тобто «визнавати ті чи інші явища, поняття та ін. тотожними, подібними; уподібнювати до чого-небудь; прирівнювати». Загалом можна стверджувати, що ідентифікація передбачає встановлення тотожності. Ідентичність і тотожність об'єкта означає передусім неповторність, його відміну від усіх інших об'єктів, у тому числі і йому подібних.

Сьогодні явище ідентифікації особистості є предметом уваги багатьох наук, наприклад, філософії, психології, соціальної психології, соціології, хімії, спеціалістів у сфері інформаційної безпеки, судової медицини та ін. У філософії це питання вивчають у контексті сутності й існування людини, суспільної природи її свідомості. Зокрема, в роботах Є. Бистрицького, І. Бекешкіної, Л. Буєвої, В. Іванова, М. Мамардашвілі та ін. проблему ідентифікації розглянуто в аспекті відношення індивідуального і соціального, природного і суспільного [1, с. 188].

Представник структурного функціоналізму Р. Мертон розглядає ідентифікацію як один з важливих механізмів соціалізації, що виявляється в прийнятті особистістю соціальної ролі, в усвідомленні групової приналежності. Р. Мертон також визначив форми пристосування індивідів до суспільства та цінностей соціуму, використавши за основу класифікації сприйняття людиною культурних цілей і засобів їхнього досягнення [7].

Соціологічну інтерпретацію поняття «ідентифікація» значно розширив П. Бурдьє, який розробив теорію соціального поля. Учений

досліджував ментальні або когнітивні структури, за допомогою яких люди живуть у соціальному світі, ідентифікують один одного, спрямовують свої дії, розуміють і оцінюють світ. П. Бурдьє веде мову про соціального агента, який у рамках соціальних відносин намагається розширити «поле» свого впливу – мережу відносин між об'єктивними позиціями соціальних діячів.

Загалом у західній класичній та сучасній соціології ідентифікацію трактують як процес ототожнення суб'єктом себе з іншим індивідом чи групою на підставі сталого емоційного зв'язку, а також включення ним у свій внутрішній світ і прийняття як власних їхніх норм, цінностей, зразків поведінки.

На пострадянських теренах проблема ідентифікації у рамках соціальної психології є предметом дослідження таких учених, як Г. Андреева, К. Дубовська, Р. Кричевський, Б. Паригін, А. Петровський, О. Ядов та ін. Загалом учені звертають увагу на особливості поведінки особистості в групі та у соціальних спільнотах, самовизначення людини в суспільстві. Вони розглядають феномен ідентифікації як процес установалення рольової взаємодії, у якому обидві сторони поділяють ціннісні зразки [1, с. 189].

Проблеми ідентифікації людини ґрунтовно вивчає і криміналістика. Ідентифікація у криміналістиці також має досить тривалу історію. Спочатку люди не вміли описувати зовнішність людини і користувалися для встановлення особи антропометрією – виміром частин тіла людини. Для виявлення злочинців застосовували такі жорстокі засоби, як калічення та таврування. З другої половини ХІХ ст. почали використовувати наукові методи розпізнання особи. Їх основою було опрацювання так званого «словесного портрета». «Словесний портрет» – це опис в однозначній термінології ознак зовнішності людини на основі науково розробленої системи. Цю систему в 1885 р. запропонував французький криміналіст А. Бертільйон, пізніше, у 1888 р., він розробив метод антропометричної ідентифікації, що передбачає вимір різних частин людського тіла [6, с. 31].

Спочатку предметом дослідження криміналістів був лише емпіричний бік ідентифікації. Формування спеціальної теорії ідентифікації започаткував С. Потапов у «Вступі до криміналістики». Він розглядав ідентифікацію як метод і спеціальну методологію криміналістики, вважаючи, що ідентифікувати можна будь-які матеріальні предмети і явища, їхні роди й види, кількості та якості, людську особистість загалом і її окремі ознаки [12].

Пізніше теорію криміналістичної ідентифікації розвинули А. Вінберг, М. Терзієв, Б. Шевченко, В. Колдін, В. Колмаков, М. Селіванов та ін. Зокрема, В. Колмаков у своїй роботі «Вступ до науки радянської криміналістики» (1973) визначив криміналістичну

ідентифікацію як науковий спосіб отримання доказів, що підтверджують або заперечують тотожність індивідуально-певних об'єктів, що мають значення для встановлення істини у справі. В. Колмаков також увів у криміналістику поняття «слідча форма ідентифікації», «ідентифікаційні слідчі дії», «опосередкована ідентифікація», «ідентифікаційна експертиза».

У наш час криміналістична ідентифікація має велике значення у слідчій діяльності, так як розкриття й розслідування злочинів тією чи іншою мірою пов'язане з ідентифікацією [12]. Дослідники (І. Когутич, М. Салтевський, М. Скригонюк, В. Пясковський, Ю. Черноус, А. Іщенко та ін.) трактують криміналістичну ідентифікацію як процес порівняльного дослідження об'єктів, пов'язаних із подією, що розслідується, для вирішення питання щодо їхньої тотожності [6, с. 31]. Якщо у ботаніці, зоології, мінералогії ідентифікувати – означає встановити належність об'єкта до певного стандартизованого класу, роду, виду, підвиду, сімейства, то, на відміну від цього, криміналістична ідентифікація вирішує завдання щодо встановлення індивідуальної тотожності, себто ототожнення конкретно визначеного об'єкта самого собі [6, с. 32].

Сьогодні теорію криміналістичної ідентифікації використовують в інших сферах, зокрема у митній справі. Так, наприклад, А. Чеботар досліджує проблемні питання автоматизації процесу ідентифікації об'єктів митного контролю, звертає увагу на необхідність автоматизації процесу класифікації товарів на рівні митних органів, можливість застосування апарату логіки для створення методу ідентифікації об'єктів митного контролю [11, с. 108].

Великого значення здійснення ідентифікації має і у системі прикордонного контролю. Сьогодні головною складовою часткового процесу встановлення належності документа пред'явникові є фотопортретна ідентифікація, тобто визначення відповідності обличчя пред'явника його зображенню на фотокартці в документі. Важливе значення має і психологічне спостереження у пунктах пропуску. Підготовлений прикордонник під час психологічного спостереження на основі аналізу постави, ходи, пози, тілесних сигналів і т. д., може зробити висновок про те, що особа нервує, боїться контролю, намагається казати неправду, і, як результат, прийняти рішення про поглиблену перевірку документів та ідентифікацію особи.

Слід підкреслити, що ідентифікація є основою процесу встановлення належності документа пред'явникові у пунктах пропуску. У процесі прикордонного контролю ідентифікація передбачає встановлення тотожності об'єкта, його неповторності, його відміну від усіх інших об'єктів, у тому числі і йому потрібних для визначення права перетину через державних кордон.

Окремі аспекти проблеми формування спеціальних умінь ідентифікації у майбутніх офіцерів-прикордонників вивчали представники військової педагогіки. Найчастіше дослідники розглядали їх у контексті загальнопрофесійних умінь офіцера-прикордонника, наприклад, як складові його професійної компетентності. Про це йдеться у дисертаційних роботах С. Білявця, І. Новака, Л. Балагур, Р. Мішенюка та ін. Окремо слід вказати на роботи, в яких досліджуються питання професійної діяльності офіцерів-прикордонників безпосередньо в пунктах пропуску, а також питання щодо використання технічних засобів прикордонного контролю. Йдеться про роботи Б. Єрошина, В. Денисова, В. Матусяка, Ю. Стрижака та ін. Зокрема Е. Матусяк, А. Мальцев, О. Войцехівський та ін. у роботі «Ідентифікація особи за національними ознаками під час здійснення прикордонного контролю» розглянули загальні положення про ідентифікацію людини, детально представивши етнічні та національні ознаки людей, антропологічну та національну структуру земної кулі та українського народу. Значну увагу автори приділили інформації про країни світу, які є потенційними постачальниками незаконних мігрантів, що необхідна прикордонникам для здійснення ідентифікації за національними ознаками [5].

Загалом зазначені напрацювання стосуються різних аспектів удосконалення прикордонного контролю, особливостей та загальних особливостей здійснення ідентифікації у пунктах пропуску, проте у них не йдеться про особливості підготовки фахівців ідентифікації громадян, що перетинають державний кордон у пунктах пропуску.

Серед наукових праць з питань прикордонного контролю слід вказати на дослідження О. Войцехівського, Б. Єрошина, О. Кирилук та Ю. Кузя. Зокрема О. Войцехівський з'ясував особливості підготовки офіцерів-прикордонників до професійної діяльності в пунктах пропуску через державний кордон. Він запропонував педагогічну технологію підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до службової діяльності в пунктах пропуску з такими складниками, як соціальне замовлення, вимоги до фахівця, педагогічні підходи, принципи, особливості підготовки, чинники впливу на процес та ін. [2, с. 3].

Дослідниця О. Заболотна вивчала проблему формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до роботи з технічними засобами. Дослідниця стверджує, що готовність до використання засобів прикордонного контролю є складним, стійким особистісним утворенням, яке виражає певний рівень розвитку особистісних властивостей і якостей майбутнього прикордонника, його професійної спрямованості, а також охоплює систему його професійних знань, умінь, та способів діяльності, що дозволяє успішно вирішувати завдання з перевірки громадян та документів у пунктах пропуску за допомогою

технічних засобів контролю. О. Заболотна з'ясувала, що особливістю готовності офіцера-прикордонника до використання технічних засобів контролю є її прикладний характер, пов'язаний навичками володіння технічними пристроями для належного здійснення процесу ідентифікації [4].

Безпосередньо одну із складових умінь ідентифікації – спостережливість – дослідив О. Трембовецький. Учений розглядає професійну спостережливість офіцера-прикордонника як якість, що полягає в умінні спеціально, вибірково, планомірно, з використанням своїх органів чуття здійснювати збір інформації, необхідної для виконання оперативно-службових завдань. Як зазначає дослідник, професійна спостережливість офіцера-прикордонника тісно пов'язана із його психологічною підготовленістю (складовими якої обов'язково повинні бути володіння психологічними прийомами спостереження), з певним рівнем розумових здібностей, вольовими якостями, пам'яттю, сумлінністю, рівнем професійних знань про об'єкт спостереження [10, с. 29–30].

Важливою є також робота С. Олексієнка, який вивчав психологічні особливості інтерпретації невербальної поведінки особистості, яка здійснює протиправну діяльність. Учений дослідив феномен інтерпретації як соціально-психологічного явища в умовах правоохоронної діяльності, виділив та описав основні види змістовних компонентів характеристики інтерпретації невербальної поведінки особистості, яка скоює протиправні дії, а також встановив особливості інтерпретації в зв'язку з соціально-психологічними характеристиками особистості оперативного співробітника [8].

Усі дослідники одностайні щодо важливості формування у майбутніх офіцерів-прикордонників спеціальних умінь ідентифікації, що обумовлено особливостями професійної діяльності у пунктах пропуску, завданнями й характером паспортного контролю. Беззаперечним є те, що належне здійснення ідентифікації є передумовою ефективного і надійного прикордонного контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон. Саме тому спеціальні уміння ідентифікації є важливою складовою готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до професійної діяльності.

Висновки. На сьогодні проблеми ідентифікації особистості є предметом зацікавлення соціальної психології, криміналістики та прикордоннологія. Військові педагоги вивчають питання формування спеціальних умінь ідентифікації у майбутніх офіцерів-прикордонників у контексті загальної проблеми формування їх професійної компетентності та підготовки до роботи у пунктах пропуску та використання технічних засобів прикордонного контролю, формування необхідних особистісних якостей та здатностей, зокрема

професійної спостережливості та інтерпретації невербальної поведінки особистості, яка здійснює протиправну діяльність.

Перспективами подальших наукових розвідок є визначення практичного стану сформованості у майбутніх офіцерів-прикордонників спеціальних умінь ідентифікації.

Література:

1. Бобро Н.В. Ідентифікація особистості як наукова категорія: сутність та співвідношення з суміжними поняттями [Електронний ресурс] / Н. В. Бобро // *Право і Безпека*. — 2008. — Т. 7, № 2. — С. 188–193. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2008_7_2_41
2. Войцехівський О.Л. Підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників до професійної діяльності в пунктах пропуску через державний кордон: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / О.Л. Войцехівський. — Хмельницький, 2009. — 168 с.
3. Діденко О.В. Формування професійної творчості в майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України: монографія / А. В. Діденко. — Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2009. — 407 с.
4. Заболотна О.Р. Підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників до роботи з технічними засобами прикордонного контролю: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / О.Р. Заболотна. — Хмельницький, 2012. — 170 с.
5. Ідентифікація особи за національними ознаками під час здійснення прикордонного контролю: навчальний посібник / Е.В. Матусяк, А.Ю. Мальцев, О.Л. Войцехівський та ін. — Хмельницький: Видавництво Національної академії державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2012. — 176 с.
6. Козутич І.І. Криміналістика: Курс лекцій / І.І. Козутич. — К.: Атіка, 2008. — 888 с.
7. Мертон Р. Соціальна теорія и соціальна структура / Р. Мертон; [пер. с англійського]. — М.: АСТ, 2006. — 874 с.
8. Олексієнко С.Б. Психологічні особливості інтерпретації невербальної поведінки особистості, яка здійснює протиправну діяльність: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.09 / С. Б. Олексієнко. — Хмельницький, 2004. — 152 с.
9. Словник іншомовних слів / уклад. С.М. Морозов, Л.М. Шкарапута. — К.: Наук. думка, 2002. — 680 с.
10. Трембовецький О.Г. Формування професійної спостережливості у майбутніх офіцерів-прикордонників: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / О.Г. Трембовецький. — Хмельницький, 2009. — 160 с.
11. Чеботар А.С. Проблемні питання автоматизації процесу ідентифікації об'єктів митного контролю [Електронний ресурс] / А.С. Чеботар // *Вісник Академії митної служби України*. Сер.: Технічні

науки. — 2009. — № 1. — С. 108–112. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsutn_2009_1_19

12. Чумак С.П. Криміналістична ідентифікація у слідчій діяльності [Електронний ресурс] / С.П. Чумак // Актуальні проблеми держави і права. — 2008. — Вип. 44. — С. 81–88. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2008_44_16

References:

1. Bobro N.V. *Identyfikatsiya osobystosti yak naukova katehoriya: sutnist ta spivvidnoshennya z sumizhnymy ponyattamy* [Elektronnyy resurs] / N.V. Bobro // *Pravo i Bezpeka*. — 2008. — Т. 7, № 2. — С. 188–193. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2008_7_2_41

2. Voytsekhivskyy O.L. *Pidhotovka maybutnikh ofitseriv-trykordonnykiv do profesiynoyi diyalnosti v punktakh propusku cherez derzhavnyy kordon: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04* / O.L. Voytsekhovskyy. — Khmelnyt'kyy, 2009. — 168 s.

3. Didenko O.V. *Formuvannya profesiynoyi tvorchosti v maybutnikh ofitseriv Derzhavnoyi trykordonnoyi sluzhby Ukrayiny: monohrafiya* / A.V. Didenko. — Khmelnytskyy: Vyd-vo NADPSU, 2009. — 407 s.

4. Zabolotna O.R. *Pidhotovka maybutnikh ofitseriv-trykordonnykiv do roboty z tekhnichnymy zasobamy trykordonnoho kontrolyu: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04* / O.R. Zabolotna. — Khmelnytskyy, 2012. — 170 s.

5. *Identyfikatsiya osoby za natsionalnymy oznakamy pid chas zdiysnennya trykordonnoho kontrolyu: navchalnyy posibnyk* / E.V. Matusyak, A.Yu. Mal'tsev, O.L. Voytsekhovs'kyy ta in. — Khmelnytskyy: Vydavnytstvo Natsional'noyi akademiyi derzhavnoyi trykordonnoyi sluzhby Ukrayiny imeni B. Khmel'nyts'koho, 2012. — 176 s.

6. Kohutych I.I. *Kryminalistyka: Kurs lektsiy* / I.I. Kohutych. — K.: Atika, 2008. — 888 s.

7. Merton R. *Sotsyal'naya teoryya y sotsyalnaya struktura* / R. Merton; [per. s anhlyyskoho]. — M.: AST, 2006. — 874 s.

8. Oleksiyenko S.B. *Psykhologichni osoblyvosti interpretatsiyi neverbal'noyi povedinky osobystosti, yaka zdiysnyuye protypravnu diyalnist'* : dys. ... kand. psykol. nauk: 19.00.09 / S.B. Oleksiyenko . — Khmelnytskyy, 2004. — 152 s.

9. *Slovyk inshomovnykh sliv / uklad. S.M. Morozov, L.M. Shkaraputa*. — K.: Nauk. dumka, 2002. — 680 s.

10. Trembovets'kyy O.H. *Formuvannya profesiynoyi sposterezhlyvosti u maybutnikh ofitseriv-trykordonnykiv: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04* / O.H. Trembovets'kyy . — Khmel'nyts'kyy, 2009. — 160 s.

11. Chebotar A.S. *Problemni pytannya avtomatyzatsiyi protsesu identyfikatsiyi ob'yektiv mytnoho kontrolyu* [Elektronnyy resurs] / A.S. Chebotar // *Visnyk Akademiyi mytnoyi sluzhby Ukrayiny. Ser.: Tekhnichni*

nauky. — 2009. — № 1. — S. 108–112. — *Rezhym dostupu:*
http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsutn_2009_1_19

12. Chumak C.P. *Kryminalistychna identyfikatsiya u slidchiy diyal'nosti* [Elektronnyy resurs] / C.P. Chumak // *Aktual'ni problemy derzhavy i prava.* — 2008. — Vyp. 44. — S. 81–88. — *Rezhym dostupu:*
http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2008_44_16